

Lahdesjärvi 8686 viitesuunnitelma

ALUEEN TUNNETTAVUUS, MAISEMASUUNNITTELU JA
VIERKERROINLASKELMA 26.9.2025

 Arkkitehtiryhmä A6

Loci Maisema-arkkitehdit

ALUEEN TUNNETTAVUUS JA MAISEMASUUNNITTELU

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Tampereella Lahdesjärven kaupunginosassa. Alue rajautuu etelässä Automiehenkatuun, pohjoisessa Postitorvenkatuun ja teollisuusrakentamiseen, idässä Tietohallinnonkatuun ja lännessä valtatiehen 3 / Eurooppatiehen 12 Kaavamuutoksessa Postitorvenkadun reittilinjausta muutetaan länsi-itä-suuntaiseksi, jolloin sen ja Automiehenkadun väliin muodostuu uusi, kaupallisen toiminnan alue. Viitesuunnitelman tarkoituksena on antaa konkreettisia kaupunkirakenteen kehittämisideoita alueen tulevaan konseptikilpailuun osallistuville toimijoille.

Suunnittelulla ja kehittämisideoilla ohjataan hankkeen kaupunkiympäristön toteutumista suuntaan, jossa luodaan edellytyksiä alueen myönteisen tunnettavuuden - brändin - muodostumiselle. Ideat kohdistuvat niin alueen ilmeeseen osana kaupunkirakennetta kuin alueen sisäisen liikkumisympäristöön. Alueen on tarkoitus tarjota houkutteleva ja mieleenpainuva vaikutelma kokonaisuutena ja tarjota miellyttävä ja mutkaton asiakaskokemus. Kolme erilaista vaihtoehtoa esittelevät tapoja, joilla ideat toteutuvat konkreettisesti.

Koska alueen tulevasta toteuttajista eikä heidän tarpeistaan ole vielä tietoa, kehittämisideat ja vaihtoehdot ovat yleisluonteisia ja/tai suuntaa antavia. Keskeinen ajatus on toimintojen keskittäminen: tavoitteena on suhteellisen vähin panostuksin pyrkiä saamaan aikaan mahdollisimman suuri vaikutus. Liikenne ja alueellinen viheryhteys ohjataan samaan keskeiseen paikkaan, torille. Tori on kaikissa vaihtoehdoissa keskeinen rajattu alue, kohtaamisien ja orientaation paikka. Tori sijaitsee kaikissa vaihtoehdoissa keskeisesti, jotta se on kaikille alueen toimijoille taloudellisesti kannattava ratkaisu ja se on kaikkien asiakkaiden helposti saavutettavissa. Pieni, kustannustehokas tori on eduksi toiminnalle: kohtaamisten paikkana tori vaatii tiettyä ihmistiheyttä, joka saavutetaan rajaamalla tila.

Keskittäminen pätee myös torin ympäristöön: kulkuväyliin, parkkipaikkoihin ja viherrakentamiseen. Keskittämällä massiivisimmat ja laadukkaimmat rakentamistoimet torin tuntumaan päästään taloudellisesti ja toiminnallisesti parhaaseen tulokseen. Toria reunustavat markkinapaikat, erikoisvalaistusrakenteet, suuret näyteikkunat, liiketilojen ulkotilat ja terassit. Torille ohjataan suurin asiakasliikenne: kevytliikenne (jalankulku, pyörätiet ja julkisen liikenteen pysäkit) ja ajoneuvoliikenne (saapuminen, jättö ja lähiparkkipaikat). Torilta on sisäänkäynti mahdollisimman moneen liiketilaan.

Monimuotoiset ja monipuoliset viheralueet ovat osa alueen ilmettä ja brändiä. Maisemasuunnittelun lähtökohtana on luoda viihtyisää, uudenlaista, kutsuvaa ja vihreää kaupallista ympäristöä. Kaikille vaihtoehdoille on laskettu viherkerroin ja jokaisessa vaihtoehdossa tavoitteena on ollut ylittää vaadittu taso.

Vaihtoehto VE1: Portti

Portti-vaihtoehdossa aluetta jakavan uuden pääkadun ja kevyen liikenteen pääväylän ympärille muodostettu torien ja voimakkaan ympäristö- ja viher- rakentamisen keinoin näyttävä vaikuttava keskus. Alueen pääsisäänkäyntiä ja sen yhtenäistä luonnetta korostamaan on suunniteltu valopylväiden muodostama portiikki, jonka merkitys pimeinä vuodenaikoina on alueen viihtyisyyden ja tunnettavuuden kannalta merkittävä.

Portissa rakennukset sijoittuvat linjaan Automiehenkadun kanssa ja pysäköintialueet jäävät rakennusten taakse. Laajoja pysäköintikenttiä on jäsenelty istutuksin. Alueen hahmottamista helpottavat erilaiset puulajit eri pysäköintiryhmien yhteydessä. Suurimmat puut ja laadukkain viherrakentaminen on keskittynyt tonttia halkovan kadun varrelle. Pensasistutukset korostavat reittejä ja alueen pääkulkusuuntia.

Vaihtoehto VE2: Pihat

Pihat-vaihtoehdossa on ajateltu löyhempää yhteyttä toimijoiden välillä ja lii- kerakennukset on vedetty kauemmaksi toisistaan. Vaikka torialue jakautuu selvästi kahdeksi erilliseksi toiminnalliseksi paikaksi, niiden välille on esitetty orientaatiota helpottava suora ja suhteellisen lyhyt kulkuyhteys, joka mahdollistaa vaivattoman asioinnin eri liikerakennuksissa ilman auton siirtelyä.

Pihat jakaa pysäköintialueet omiksi vihertaskuikseen. Keskeinen viherakseli muodostuu alhaalla torien välille ja tonttia halkovan kadun itäpuolelle. Saatto- ja lyhytaikaiselle pysäköinnille on osoitettu oma lokeronsa torien välissä. Tämän pienen ja vihreän alueen keskellä on myös laadukas ja monilajinen sadepuutarha. Pohjoisosan korkeuseroa on käsitelty rakennuksen sivulla si- jaistevalla viherluiskalla.

Vaihtoehto VE3: Parkki

Parkki vaihtoehto mukailee *Pihat*-vaihtoehtoa, mutta osa ajoneuvojen pysäköintipaikoista on sijoitettu rakennuksiin. Näin on saatu tilaa viherrakentamiselle alueen pohjoisosaan. Uusi viher-/puistoalue jatkaa säilyvän luontoalueen muodostamaa viherakselia ja voi olla kokonaan tai osittain ulkoliiketilana tai muuten alueen toimijoiden käytössä.

ALUEEN TUNNISTETTAVUUTTA LISÄÄVÄT TEKIJÄT

1. Rakennukset ja rakennelmat

- Maamerkkirakennus: yksi erikoisen muotoinen ja värinen, muita rakennuksia korkeampi
- Rakennukset liittyvät toriin suurin näyteikkunoin, terassein, leikkipaikoin jne.
- Keskitetty sijainti: ei pitkiä etäisyyksiä toimintojen välillä ilman saattoa
- Katettuja kulkuväyliä rakennuksiin pysäköintipaikoilta

2. Vehreys

- Monipuoliset ja monimuotoiset istutukset alueen myyntivalttina ja erottavana tekijänä
- Puuistutuksia kulkuväylien ja pysäköintipaikkojen välillä rajaamassa tilaa ja tuomassa varjoa
- Lajeilla luodaan alueelle tunnistettavia osia ja lohkoja, esim. kuusiparkki, mäntyparkki, kirsikkaparkki, omenaparkki jne.
- Viherkerrointavoite ylittyy kaikissa vaihtoehdoissa
- Viherkatot

3. Kestävän kehityksen näkökulma

- Keksitetyt toiminnot: julkisen liikenteen pysäkit toimintojen sijoittelun lähtökohtana, siirtymät on mahdollista tehdä alueella kävellen
- Aurinkopaneelit, katetut kulkuväylät / pergolakatokset aurinkopaneeleista
- Pysäköinti mahdollista sijoittaa rakennusten alle tai ensimmäiseen kerrokseen -> säästetään tilaa piha-alueella

MAISEMASUUNNITTELUN PERIAATTEET

Kaikissa vaihtoehdoissa noudatetaan samoja maisemasuunnittelun periaatteita. Alueelle syntyy liiketoiminnan alue, jolle monimuotoiset ja monipuoliset viheralueet ovat osa alueen ilmettä ja brändiä sekä myyntivaltti ja muista toimijoista erottava tekijä. Vaihtoehtojen suunnittelussa on huomioitu alueelle yleiskaavassa osoitettu ohjeellinen viherverkoston yhteystarvealue, jonka mukaan *"aluetta suunniteltaessa tulee kehittää virkistysyhteyksien toimivuutta, viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä ottaa huomioon toimivien ekologisten yhteyksien ja virkistysyhteyksien kytkeytyminen keskuspuistoverkoston."*

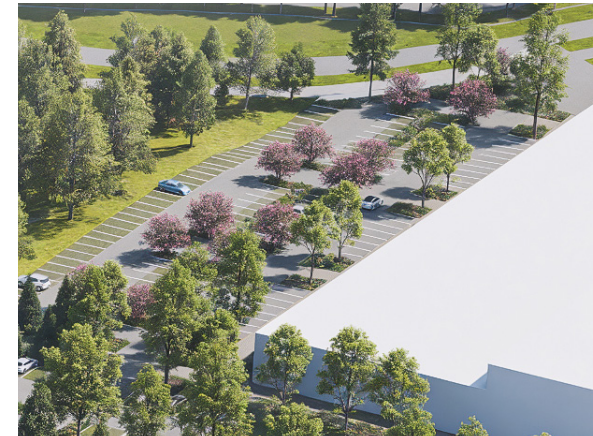
Puita istutetaan ryhmiksi sopiviin paikkoihin ja riveiksi rajaamaan keskeisiä kulkuakseleita sekä tuomaan varjoa. Katuja ja reittiä mukailevilla puuriveillä vahvistetaan alueen viheryhteyksiä. Puulajit vaihtelevat riippuen niiden sijainnista: aluetta halkovaa katua reunustavat esimerkiksi suuret lehmukset, kun taas pysäköintipaikkojen väleihin istutetaan koivuja, kukkivia pensaita tai havupuita. Maanpeisteistutuksissa suositetaan niittyä ja maanpeitepensaita. Lajistossa huomioidaan vuodenaajat ja valitaan eri aikoihin kukkivia lajeja tuomaan pihalle väriä.

Olemassa olevaa kasvillisuutta säilytetään alueen koillisosassa. Tämä säilyvä luontoalue liittyy kaikissa vaihtoehdoissa massiivisen ja laadukkaan reitin ja viherrakentamisalueen välityksellä torialueeseen. Osa nykyisestä puustoalueen syvimmästä osasta täytetään, jotta alueelle voidaan toteuttaa hulevesien ylivuotoreitti. Täytettävälle alueelle istutetaan niittyä ja uutta puustoa, jotta alue säilyy vehreänä keitaana.

Osa pysäköintipaikoista on nurmikivisiä, erityisesti istutusalueiden yhteydessä, jolloin saavutetaan synergiaetua hulevesiratkaisujen kanssa. Osa paikoista ovat materiaaliltaan vain puoliksi nurmikivisiä, joka helpottaa niiden käyttöä. Hulevesiä ohjataan myös kasvillisuudelle sekä hulevesipainanteisiin ja sadeputarhoihin viivytykseen. Myöhemmässä suunnittelussa suositellaan tarkasteltavaksi rakennusten kattopintoja toteutettavaksi kokonaan tai osittain viherkattoina hulevesien viivytyksen helpottamiseksi. Vähäisimmällä käytöllä olevat pysäköintipaikat (kauimpana sisäänkäynneistä), voidaan hyödyntää talvisin lumitilana.

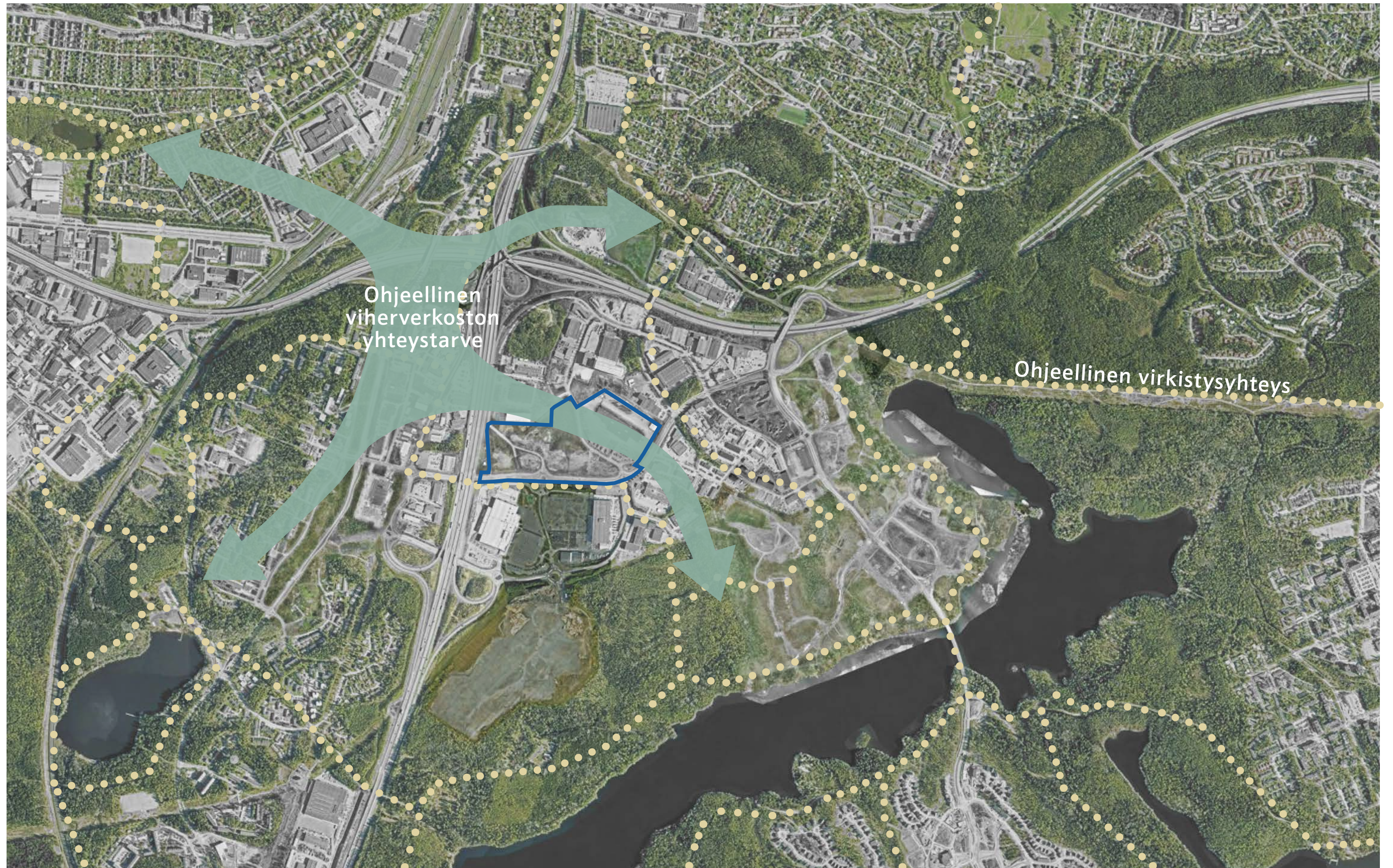
Hulevesien viivytyksen helpottamiseksi osa pysäköintipaikoista on esitetty kaikissa vaihtoehdoissa nurmikivisinä. Pääasiassa nämä paikat ovat joko osa vaihtoehdon viherakselia ja vähemmällä käytöllä olevia alueita (esimerkiksi sijaitsevat kauempana sisäänkäynneistä). Vaihtoehdoissa on esitetty sopivia paikkoja suuremmille hulevesipainanteille ja sadeputarhoille, mutta kaikkien nurmikivisten painanteiden yhteydessä oleville istutusalueille on mahdollisuutta rakentaa sadeputarha. Kuvissa 1 ja 2 esimerkkinä Kuusijärven pysäköintialue Vantaalla (kuvaaja Maite Gonzalez Laurens) ja kuvassa 3 Myyrmäen Urheilupuiston pysäköintialue (kuvaaja Teo Kuusiniemi).

Lajivalinnoilla voidaan myös erottaa pysäköintikampoja toisistaan ja helpottaa orientoitumista: jatkossa auto pysäköidään kirsikka- tai omenaparkkiin. Puiden alle istutetaan pensaita. Kuvissa otteet vaihtoehtojen visualisoinnista havainnollistamassa erilaisten puulajien vaikutusta kokonaisilmeeseen.

Kaikissa ratkaisuissa laadukain viherrakentaminen keskittyy torien ympäristöön antaen alueelle tunnistettavan ilmeen ja vehreän keskipisteen. Pyöräpaikkoja sijoitetaan lähelle torialueita keskitetysti. Osa paikoista voidaan toteuttaa katettuina, joko viherkattoisina tai aurinkopaneeleilla. Kuvassa 1 vaihtoehdon VE1: Portti tori ja kuvassa 2 valaistut pylvää Vuosaaren sisääntuloväylältä (kuvaaja Arkkitehtuuritoimisto Heikkinen-Komonen, 1995). Kuvassa 3 vaihtoehtojen VE2: Pihat ja VE3: Parkki torit.

Merkintöjen selitykset

PINTARAKENTEET	MERKINNÄT
Kiveys, tori	Kadun reuna-alue 2m, katusuunnitelmasta
Kiveys, jalankulkualueet	Paineenvähennysaseman 50m suojaetäisyys
Asfaltti	Tulvareitti katusuunnitelmasta
Huokoinen asfaltti	Viherkertoimen aluerajaus
Nurmikivi	
Toiminnallinen alue, pintamateriaali toiminnan mukaan	PINNANTASAU- JA KUIVATUSRAKENTEET
Pitkospuut	+120 Suunniteltu korkeusasema
Pöyrätie, katusuunnitelmasta	129.9 Säilyvä korkeusasema, kantakartasta
	== Säilyvä korkeuskäyrä, laserkeilausaineistosta
KASVILLISUUS	-- Uusi 1 m:n korkeuskäyrä
Istutettava suuri lehtipuu	-- Uusi 5 m:n korkeuskäyrä
Istutettava suuri katupuu	
Istutettava pieni lehti/havupuu	
Istutettava kukkiva puu/suuri pensas	
Istutettava matala pensas	
Istutettava niitty / nurmi	
Hulevesipainanne / sadeputtarha	
Säilyvä metsä	
Istutusalue katusuunnitelmasta	

Merkintöjen selitykset

PINTARAKENTEET

- Kiveys, tori
- Kiveys, jalankulkuaueet
- Asfaltti
- Huokoinen asfaltti
- Nurmikivi
- Toiminnallinen alue, pintamateriaali toiminnan mukaan
- Pitkospuut
- Pyörätie, katusuunnitelmasta

KASVILLISUUS

- Istutettava suuri lehtipuu
- Istutettava suuri katupuu
- Istutettava pieni lehti-/havupuu
- Istutettava kukkiva puu/suuri pensas
- Istutettava matala pensas
- Istutettava niitty / nurmi
- Hulevesipainanne / sadeputarha
- Säilyvä metsä
- Istutusalue katusuunnitelmasta

MERKINNÄT

- Kadun reuna-alue 2m, katusuunnitelmasta
- Paineenvähennyksiaseman 50m suojaetäisyys
- Tulvareitti katusuunnitelmasta
- Vihertertoimen aluerajaus

PINNANTASAU- JA KUIVATUSRAKENTEET

- +120 Suunniteltu korkeusasema
- Säilyvä korkeusasema, kantakartasta
- Säilyvä korkeuskäyrä, laserkeilausaineistosta
- Uusi 1 m:n korkeuskäyrä
- Uusi 5 m:n korkeuskäyrä

VE3: PARKKI

VE3: PARKKI

T-ALUEET

T-alueiden suunnitelmissa on ensisijaisesti huomioitu yleiskaavan ohjeellisen viheryhteyden toteutuminen sekä viherkertoimen tavoitetaso. Molemmilla alueilla päästään viherkertoimen tavoiteltuun minimitasoon esitetyillä ratkaisuilla. T20-tontilla huomionarvoista on merkittävä korkeusvaihtelu. T24-tontilla viherkertoimen toteutuminen vaatii laajoja uusia viherkattoja, mikäli piha-alue halutaan säilyttää käytössä asfalttipintaisena.

Merkintöjen selitykset

PINTARAKENTEET

- Kiveys, tori
- Kiveys, jalankuualueet
- Asfaltti
- Huokoinen asfaltti
- Nurmikivi
- Toiminnallinen alue, pintamateriaali toiminnan mukaan
- Pitkospuut
- Pyörätie, katusuunnitelmasta

KASVILLISUUS

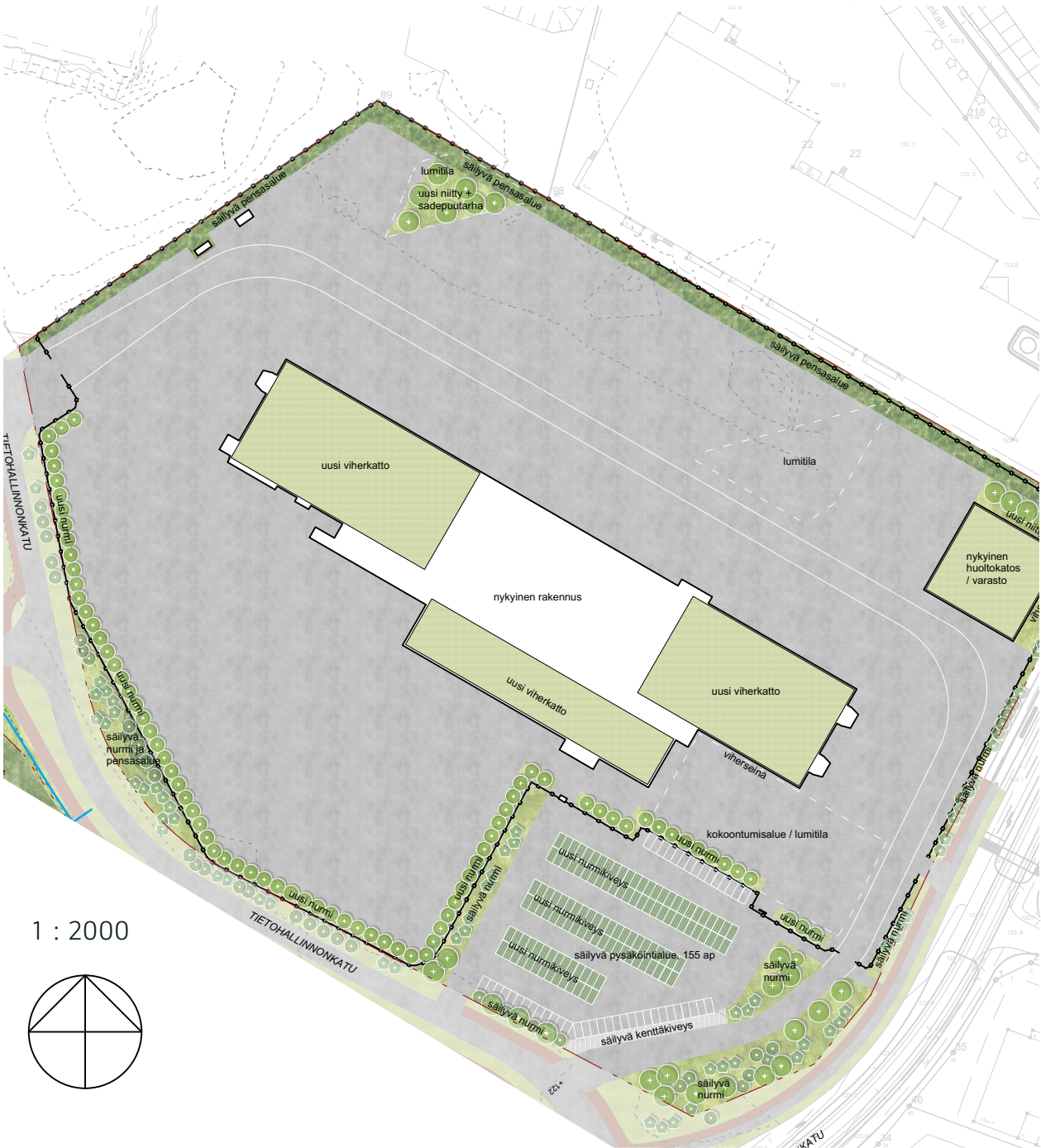
- Istutettava suuri lehtipuu
- Istutettava suuri katupuu
- Istutettava pieni lehti-havupuu
- Istutettava kukkiva puu/suuri pensas
- Istutettava matala pensas
- Istutettava niitty / nurmi
- Hulevesipainanne / sadeputarha
- Säilyvä metsä
- Istutusalue katusuunnitelmasta

MERKINNÄT

- Kadun reuna-alue 2m, katusuunnitelmasta
- Paineenvähennysaseman 50m suojaetäisyys
- Tulvareitti katusuunnitelmasta
- Viherkertoimen aluerajaus

PINNANTASAU- JA KUIVATUSRAKENTEET

- +120 Suunniteltu korkeusasema
- Säilyvä korkeusasema, kantakartasta
- Säilyvä korkeuskäyrä, laserkeilausaineistosta
- Uusi 1 m:n korkeuskäyrä
- Uusi 5 m:n korkeuskäyrä

Viherkerroinlaskelmat

VIHERKERROINLASKELMAT

Liiketoiminnan alueen tontit on yhdistetty viherkerroinlaskelmassa. Ka-tualueen istutusten vaikutus viherkertoimeen on vähäinen. Mikäli tontit lasketaan myöhemmin erillisinä, tulee länsipuolen tontilla huomioida vaihtoehtojen VE1 ja VE2 tyylisissä tapauksissa säilyvän luontoalueen ja laajan uuden niittyalueen vaikutus laskelmaan esimerkiksi lisäämällä viherkattoja. Vaihtoehdossa VE3 vihheraluetta on lisätty läntiselle tontille, jolloin viherkerointavoitteeseen olisi helpompi päästä myös tontit erillään laskettuna.

T-alueet on laskettu tonttikohtaisesti.

VE1 PORTTI: VIHERKERROINLASKELMA

Viherkertoimen laskelma

Viherkerroin	0,73
Tavoitetaso	0,60

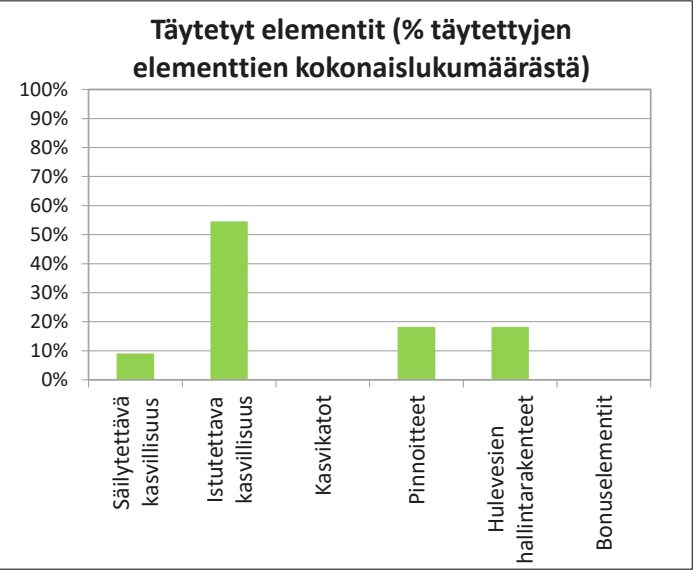
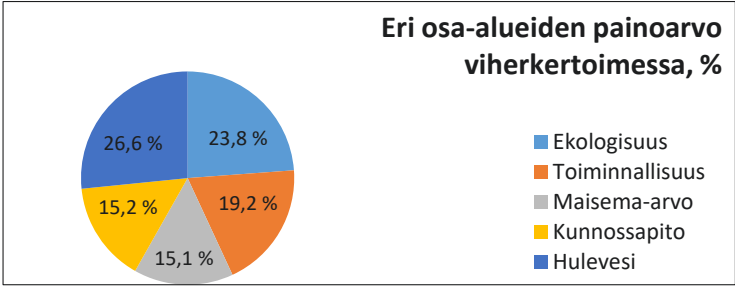
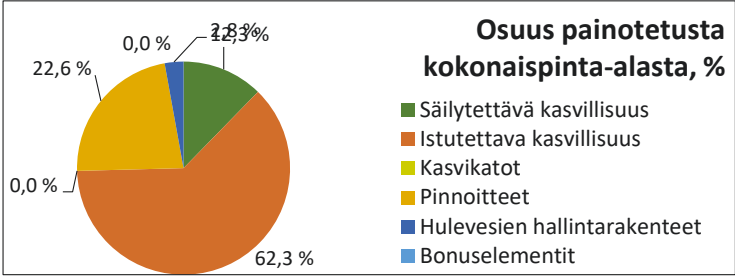
Viivytystarve m³	
1060,9	
Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m³	Jää viivyttämättä m³
1064,0	0,0
Viivytystilavuustarve tontilla m³	
1060,9	
Valuma kerroin C	Tontin lähialueilla hyödynnettävä viivytys m³
0,7	0,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
49 %	

Viherkertoimeen sisällytetyt elementit

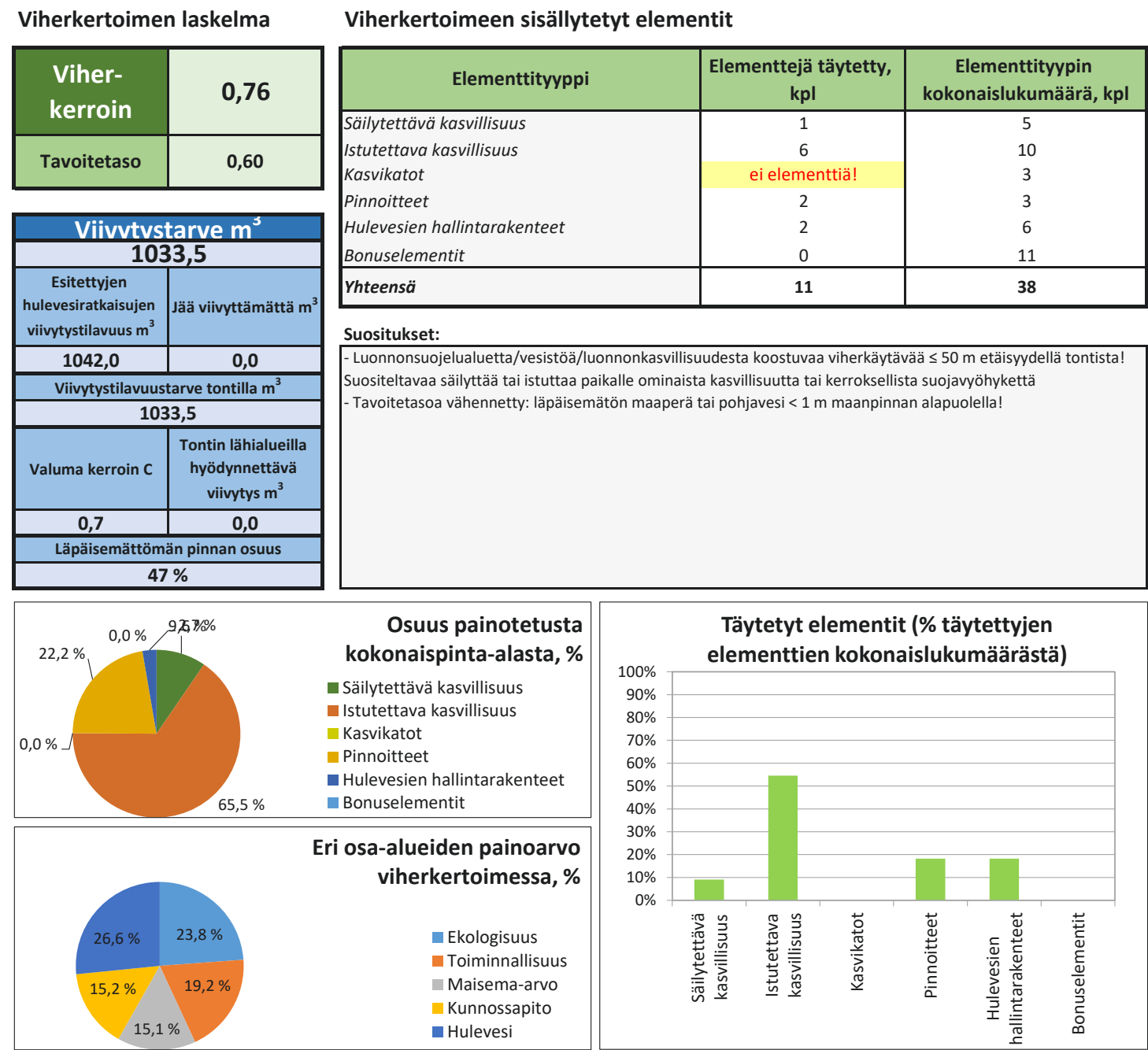
Elementtityyppi	Elementtejä täytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus	1	5
Istutettava kasvillisuus	6	10
Kasvikatot	ei elementtiä!	3
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	2	6
Bonuselementit	0	11
Yhteensä	11	38

Suosituks:

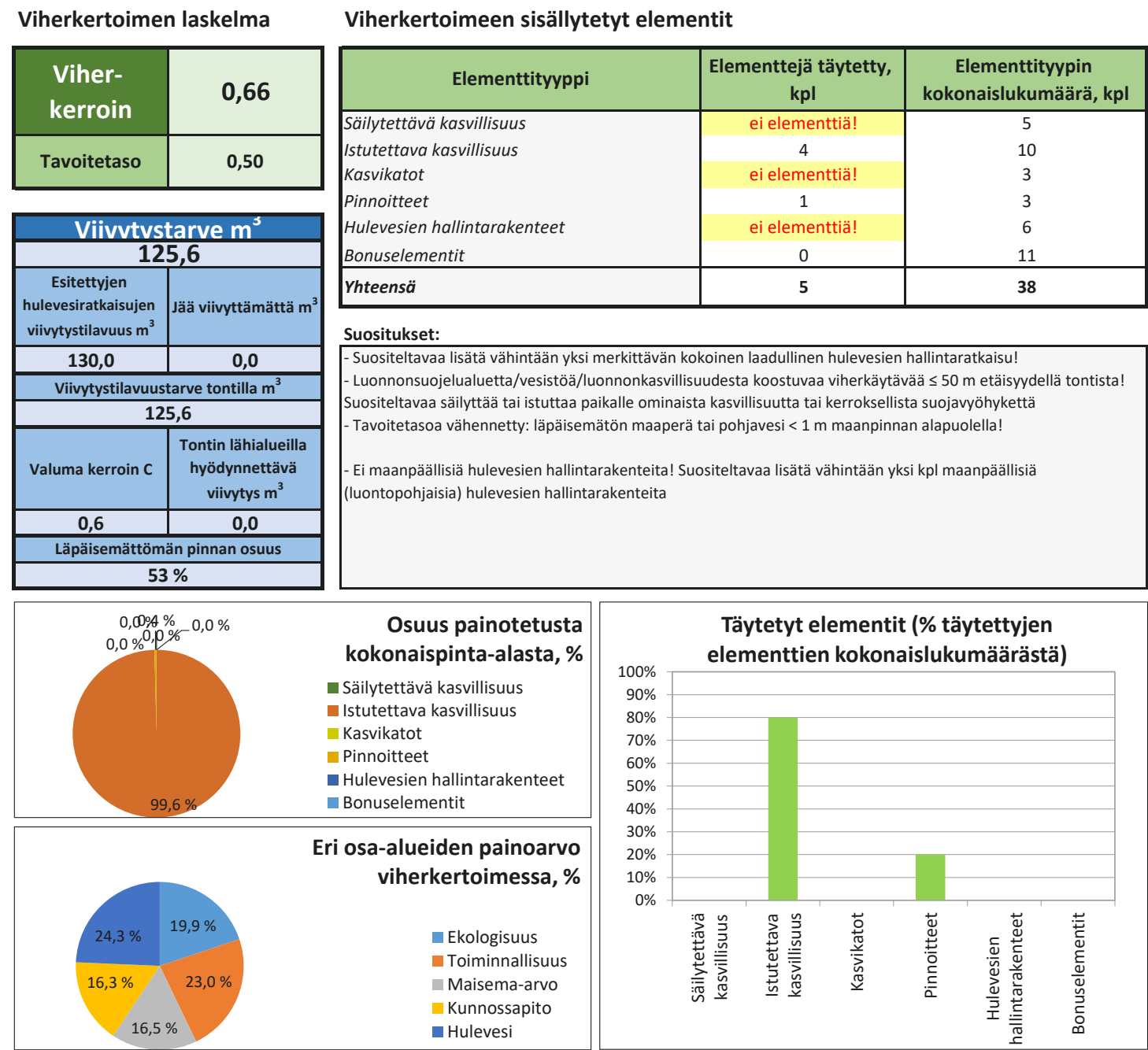
- Luonnonsuojelualuetta/vesistöä/luonnonkasvillisuudesta koostuvaa viherkäytävää ≤ 50 m etäisyydellä tontista! Suositeltavaa säilyttää tai istuttaa paikalle ominaista kasvillisuutta tai kerroksellista suojavyöhykettä
- Tavoitetasoa vähennetty: läpäisemätön maaperä tai pohjavesi < 1 m maanpinnan alapuolella!

VE2 PIHAT: VIHHERKERROINLASKELMA

T20: VIHHERKERROINLASKELMA

Kiitos!

Arkkitehtiryhmä A6

Loci

Maisema-arkkitehdit

